

C. MODEL AFDELINGS-REGLEMENT POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN 66

Dit model-afdelingsreglement is vastgesteld door het landelijk bestuur van D66 op 12 oktober 2005 en 20 februari 2008.

Inleiding

Voorheen stelde het Huishoudelijk Reglement de instelling van een afdelingsreglement verplicht, maar in de SHR-versie van februari 2008 is deze verplichting vervallen. Als een afdeling geen eigen afdelingsreglement heeft, geldt het model. Ook de verplichting om het reglement aan het Landelijk Bestuur te zenden, is komen te vervallen. Wat blijft staan, is dat het afdelingsreglement niet in strijd mag zijn met de statuten en het huishoudelijk reglement. Dit model-afdelingsreglement kan als basis gebruikt worden voor het eigen afdelingsreglement.

Artikel 1. Definities

In dit reglement gelden de definities als opgenomen in het huishoudelijk reglement van D66. Onder fractie wordt verstaan de fractie in de gemeenteraad van/gemeenteraden van..... Onder ledenvergadering wordt verstaan de afdelingsledenvergadering. Onder bestuur wordt verstaan het afdelingsbestuur.

Artikel 2. Geldigheid

Dit reglement geldt voor de afdeling ..... De afdeling beslaat het grondgebied van de gemeente(n)....

Artikel 3. De ledenvergadering

1. *De ledenvergadering wordt gevormd door de leden die in de afdeling woonplaats hebben, en is het hoogste orgaan van de partij inzake alle aangelegenheden op politiek en organisatorisch terrein voor de afdeling, voorzover die niet door statuten, huishoudelijk reglement of dit reglement aan andere organen zijn opgedragen.*
2. *De ledenvergadering heeft tenminste tot taak:*
  - a. *het kiezen van de leden van het afdelingsbestuur en de commissies van de ledenvergadering op een wijze als nader bij of krachtens het huishoudelijk dan wel dit reglement wordt geregeld;*
  - b. *het vaststellen van het afdelingsreglement; slechts door een ledenvergadering ingestelde organen zijn partijorganen in de zin van artikel 3, tweede lid van de statuten;*
  - c. *het vaststellen van de verkiezingsprogramma's voor het afdelingsniveau;*
  - d. *het vaststellen van de begroting, alsmede het goedkeuren van de jaarrekening en voorts overige politieke, organisatorische en financiële besluiten te nemen.*

Artikel 4. De commissies van de ledenvergadering

De ledenvergadering kan besluiten dat het lidmaatschap van haar commissies openstaat voor leden van andere afdelingen en kan besluiten een commissie gezamenlijk met een andere afdeling in te stellen. Indien de ledenvergadering een gewone commissie van de ledenvergadering of een commissie ad hoc van de ledenvergadering instelt, omschrijft zij in haar besluit de taak, samenstelling en bevoegdheden van deze commissie en kiest zij de voorzitter en de leden ervan in functie. De vaststelling van de taak, samenstelling en bevoegdheden van de commissie kan op voordracht van het bestuur geschieden. Een commissie ad hoc van de ledenvergadering bestaat uit een oneven aantal leden en blijft werkzaam tot verslag aan de ledenvergadering is uitgebracht.

Artikel 5. Taken en bevoegdheden ledenvergadering

1. *De ledenvergadering heeft naast reeds genoemde algemene taak, tevens tot taak het vaststellen van de ondersteuning van de fractie(s) in de tot die afdeling behorende (deel)gemeenteraden (inclusief verkiezingscampagne).*
2. *De ledenvergadering kan eigen (afdelings)reglementen vaststellen, die niet in strijd mogen zijn met het bepaalde in de statuten en het huishoudelijk reglement.*

Artikel 6. Steunfractie

1. *Op verzoek van de fractie kan de ledenvergadering een steunfractie instellen.*
2. *De taak, wijze van samenstelling en werkwijze van een dergelijke steunfractie kan door de ledenvergadering schriftelijk worden vastgelegd, nadat de fractie is gehoord.*
3. *De fractie heeft het recht een voordracht voor de samenstelling van de steunfractie in te dienen.*

Artikel 7. Bijeenkomen ledenvergadering

1. *De ledenvergadering komt tenminste éénmaal per jaar bijeen en wordt tenminste 14 dagen tevoren schriftelijk of per email aan de betrokken stemgerechtigde leden aangekondigd, waarbij het aantal leden dat nodig is voor het indienen van amendementen/moties, bekend wordt gemaakt.*
2. *Voorts wordt de ledenvergadering ter behandeling van een of meer aangegeven onderwerpen binnen drie weken bijeengeroepen op verzoek van:*
  - a. *de fractie;*
  - b. *het regiobestuur;*

- c. tien procent van de leden van de afdeling.
- 2. Indien niet binnen twee weken aan het verzoek gevolg wordt gegeven, kunnen de verzoekers op kosten van de afdeling en met de medewerking van het Landelijk Bureau zelf tot de bijeenroeping overgaan op de wijze waarop het bestuur de ledenvergadering bijeenroept.
- 3. Ieder lid kan tot de aanvang van de ledenvergadering, of zoveel eerder als het bestuur vaststelt, voorstellen, amendementen en moties indienen betreffende de agenda en agendapunten. De ledenvergadering beslist op welke wijze de voorstellen in behandeling worden genomen. Deze amendementen en moties moeten zijn ondertekend door een bij de agenda bekendgemaakt aantal leden van de afdeling.

Artikel 8. Het bestuur

1. Het bestuur is verantwoordelijk voor het voorbereiden en voorleggen van voorstellen aan de ledenvergadering inzake:
  - a. de organisatie en de reglementen;
  - b. het verkiezingsprogramma voor verkiezingen binnen de afdeling
  - c. de financiën, waaronder begroting en jaarrekening.
2. Het bestuur is gehouden initiatieven van leden in normale behandelingsprocedure voor de ledenvergadering te brengen.
3. Het bestuur is er primair om:
  - a. de organisatie van de afdeling goed te laten functioneren;
  - b. initiatieven te nemen en randvoorwaarden te creëren om tot een goed politiek debat te komen;
  - c. de partij te vertegenwoordigen bij de fractie en de vinger aan de pols te houden in de uitvoering van het verkiezingsprogramma en andere politieke keuzen;
  - d. te bevorderen dat er zich voldoende en goed gekwalificeerde kandidaten voor vacatures binnen en namens de partij aanmelden.
4. Het bestuur heeft tenminste tot taak:
  - a. het (geregeld en tijdig) bijeenroepen van de ledenvergadering vanwege organisatorische en politieke aangelegenheden;
  - b. het organiseren van politieke evenementen van algemene strekking, zoals spreekbeurten en verkiezingsbijeenkomsten;
  - c. het verzorgen van de communicatie met de leden enerzijds en andere partijorganen anderzijds;
  - d. zorg te dragen in het geval van deelname aan verkiezingen voor het voeren van een verkiezingscampagne en het daarbij betrekken van de fractie en kandidaten.
  - e. het vertegenwoordigen van de afdeling, zowel binnen de partij als naar buiten;
  - f. het bevorderen van de ondersteuning van de fractie;
  - g. het verrichten van andere noodzakelijke bestuurlijke activiteiten.

Artikel 9. Verantwoording

Het bestuur dient verantwoording af te leggen aan de ledenvergadering. Met het oog daarop brengt het bestuur jaarlijks gemotiveerd verslag uit van zijn werkzaamheden en er is een vast agendapunt "vragenronde bestuur" op de ledenvergadering.

Artikel 10. Samenstelling bestuur

Het afdelingsbestuur bestaat uit tenminste drie leden. De voorzitter, de secretaris en de penningmeester worden in functie gekozen.

Artikel 11. Financiële aangelegenheden

1. De geldmiddelen van de afdeling bestaan uit:
  - a. afdrachten door het landelijk bestuur;
  - b. subsidies van het landelijk bestuur;
  - c. schenkingen;
  - d. overige baten.
2. Jaarlijks biedt het bestuur de ledenvergaderingen een begroting voor het komende jaar ter goedkeuring aan.
3. Het bestuur is bevoegd aan de ledenvergadering ter vaststelling aan te bieden een regeling inzake de afdracht van leden van de fractie aan de afdeling.
4. Na goedkeuring door de ledenvergadering zendt de penningmeester de begroting ter kennisname aan de penningmeester van het landelijk bestuur.
5. Jaarlijks overlegt de penningmeester de jaarrekening over het afgelopen jaar aan de ledenvergadering. De toelichting op de jaarrekening bevat onder meer een lijst van alle schenkingen aan de partij zonder vermelding van de namen van de schenkers, boven het bedrag dat de wet financiering politieke partijen voorschrijft.
6. Over de besteding van een eventueel verkiezingsfonds legt het bestuur aan de ledenvergaderingen verantwoording af, en verschaft inzicht in de voorgenomen besteding van dit fonds.
7. De financiële commissie is een commissie ad hoc met minimaal twee leden die door de ledenvergadering voorafgaand aan de vergadering waarin het exploitatieoverzicht aan de orde wordt gesteld wordt ingesteld voor de periode tussen deze beide ledenvergaderingen.
8. De financiële commissie heeft tot taak advies uit te brengen aan de ledenvergadering inzake de jaarrekening en de overige financiële aangelegenheden.

Artikel 12. Verkiezingsprogramma

1. *Het verkiezingsprogramma ten behoeve van de verkiezingen voor de gemeenteraad wordt vastgesteld door de ledenvergadering op een door die ledenvergadering tevoren vastgestelde wijze.*
2. *De ontwerptekst voor het verkiezingsprogramma dient uiterlijk vijf weken voor de besluitvormende ledenvergadering ter beschikking worden gesteld aan de leden.*
3. *Kandidaten voor het lidmaatschap van de gemeenteraad zijn gehouden het gemeenteraadsprogramma naar beste vermogen uit te voeren.*

Artikel 13. Verantwoordelijkheid bestuur voor kandidaatstellings- en verkiezingsprocedures

1. *Het bestuur is verantwoordelijk voor de kandidaatstellings- en verkiezingsprocedures, zowel voor functies binnen de partij, als namens de partij.*
2. *Het bestuur is er verantwoordelijk voor dat:*
  - a. *slechts die kandidaten op vertegenwoordigende lijsten worden geplaatst die voldoen aan de wettelijke vereisten voor verkiezing;*
  - b. *een beroepsprocedure wordt aangehouden die beroep op het geschillencollege over de acceptatie van de kandidatuur mogelijk maakt, zodanig dat een uitspraak voor de interne verkiezingen aan de leden bekend kan zijn.*
3. *Het bestuur kan aan de ledenvergadering voorstellen aan de verkiezingscommissie te verzoeken tot herstemming te besluiten over de lijstvolgorde en/of de verkiezing van de lijsttrekker.*

Artikel 14. De verkiezingscommissie

1. *De ledenvergadering benoemt uiterlijk tien maanden voor de verkiezing van de gemeenteraad een verkiezingscommissie ad hoc. Zij kan ook beslissen het bestuur aan te wijzen als verkiezingscommissie. Een bestuurslid dat zich kandidaat heeft gesteld neemt niet aan de beraadslagingen en besluitvorming omtrent de desbetreffende interne verkiezingen deel.*
2. *De verkiezingscommissie heeft tot taak op onpartijdige wijze de goede voortgang van de kandidaatstellingsprocedure voor de verkiezingen voor de besturen, bijzondere organen, commissies en raden volgens de bepalingen van het huishoudelijk reglement te bewerkstelligen.*
3. *De verkiezingscommissie is belast met de controle en verificatie van de informatie van de kandidaten en de informatieverstrekking over de kandidaten aan de leden.*
4. *De verkiezingscommissie heeft eveneens tot taak het doen van voorstellen aan de ledenvergadering met betrekking tot kandidaatstellings- en verkiezingsprocedures.*
5. *De verkiezingscommissie draagt tevens zorg voor de indiening van de overeenkomstig het huishoudelijk reglement samengestelde kandidatenlijsten voor de verkiezingen voor de gemeenteraad op de wijze als door de Kieswet is voorgeschreven.*
6. *De verkiezingscommissie bestaat uit een oneven aantal leden, tenminste drie.*

Artikel 15. Besluiten inzake verkiezingsdeelname

Uiterlijk tien maanden voor de verkiezingen neemt in het geval van deelname aan deze verkiezingen het bestuur de navolgende besluiten:

- a. *de vaststelling van het profiel als bedoeld in artikel 16*
- b. *voorafgaand aan de openstelling van de kandidaatstelling besluit de ledenvergadering of er een stemadvies wordt opgesteld voorafgaand aan de poststemming voor de overige kandidaten. Het stemadvies wordt bepaald op basis van een instellingsbesluit waarin wordt vastgelegd: de samenstellers van het advies en de wijze van totstandkoming van het advies*
- c. *het aanvangs- en sluitingstijdstip van de aanmeldingstermijn voor de kandidaten als bedoeld in artikel 17*
- d. *de datum van vaststelling van de definitieve kandidaatstelling als bedoeld in artikel 17*
- e. *de datum van de verkiezing van de lijsttrekker als bedoeld in artikel 22*
- f. *het minimaal te behalen percentage vermeldingen bij de poststemming voor plaatsing op de kandidatenlijst ingevolge de Kieswet*
- g. *het maximale aantal kandidaten dat geplaatst wordt op een kandidatenlijst ingevolge de kieswet*
- h. *het minimale en maximaal aantal te vermelden kandidaten op het stembiljet als bedoeld in artikel 21*
- i. *het aanvangs- en sluitingstijdstip voor het inzenden van de stembiljetten als bedoeld in artikel 21.*

Artikel 16. Profiel

Ten behoeve van de lijstsamenstelling voor de gemeenteraad wordt aan de ledenvergadering voor de opening van de interne kandidaatstelling een profiel van de te kiezen lijsttrekker en een profiel van de te kiezen kandidaten ter vaststelling voorgelegd. In het profiel van de te verkiezen kandidaten wordt tevens aangegeven over welke deskundigheid een fractie in ieder geval moet beschikken. De profielen worden samengesteld door het bestuur en de fractie. Bij het ontbreken van een fractie worden de profielen samengesteld door het bestuur.

Artikel 17. Aanmeldingstermijn

1. *De aanmeldingstermijn voor de kandidaten duurt tenminste één maand en sluit uiterlijk vier maanden voor de dag der kandidaatstelling ingevolge de Kieswet.*
2. *De definitieve kandidatenlijst dient uiterlijk achtentwintig dagen voorafgaande aan "de dag der kandidaat-*

stelling" ingevolge de Kieswet te zijn vastgesteld.

Artikel 18. Informatieplicht

1. De verkiezingscommissie maakt bij opening van de kandidaatstelling de volgende gegevens bekend aan de leden:
  - a. de besluiten als bedoeld in artikel 15;
  - b. de datum waarop een kandidaat uiterlijk lid moet zijn voor deelname aan de verkiezing;
  - c. de peildata voor het stemrecht (ledenvergaderingen en toezending stembiljetten);
  - d. de wijze van aanmelding en de wijze van het verkrijgen van het aanmeldingsformulier
  - e. de datum waarop de voorstellen en de kandidatenoverzichten bij de leden zullen zijn,
  - f. (indien van toepassing) of de kandidaat gevraagd wordt of hij/zij bereid is toepassing te geven aan een door de ledenvergadering vastgestelde afdrachtregeling,
  - g. de data waarop de uitslagen uiterlijk zullen worden gepubliceerd en
  - h. het aanmeldingsadres.

Artikel 19. Voorwaarden bij kandidaatstelling en onverkiesbare plaatsen

1. Op de "dag der kandidaatstelling" ingevolge de Kieswet dient de kandidaat te voldoen aan de wettelijk vereiste voorwaarden om in het vertegenwoordigende lichaam te worden gekozen, met dien verstande dat aan de wettelijke voorschriften met betrekking tot de minimumleeftijd op de dag van de verkiezing moet zijn voldaan.
2. Een kandidaat die bij de aanmelding als kandidaat een voorkeur uitspreekt voor een onverkiesbare plaats op de kandidatenlijst wordt na afloop van de interne verkiezingen door de betreffende verkiezingscommissie onder aan de kandidatenlijst in volgorde van het aantal stemmen geplaatst.

Artikel 20. Voorkeursacties

1. Het houden van voorkeursacties ten gunste van één of meer kandidaten voor vertegenwoordigende functies namens de partij is toegestaan, onder de voorwaarden dat:
  - a. er op geen enkele wijze ten nadele van de overige kandidaten wordt gesproken of gehandeld in woord en geschrift;
  - b. indien sprake is van een verzending aan leden waarvoor een selectie uit het ledenbestand nodig is, de afdelingssecretaris op kosten van de actievoerders als "verzendhuis" optreedt;
  - c. actievoerders geen gebruik maken van adressenbestanden van de partij.
2. Voorkeursacties zoals bedoeld in het vorige lid dienen ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de verkiezingscommissie, die nadere regels kan stellen over de wijze van uitvoering van voorkeursacties teneinde onevenredige benadeling van andere kandidaten te voorkomen en ter invulling van zijn bevoegdheid tot het verlenen van goedkeuring.
3. Daarnaast zijn kandidaten gerechtigd de eigen kandidatuur op de ledenvergadering kenbaar te maken.
4. Het uitbrengen van schriftelijke stemadviezen door andere partijorganen of fracties in vertegenwoordigende lichamen is niet toegestaan.

Artikel 21. Poststemming

1. De samenstelling van de kandidatenlijst geschiedt via een poststemming.
2. Hiertoe zendt de verkiezingscommissie aan alle stemgerechtigde leden uiterlijk acht weken na de sluiting van de kandidaatstellingstermijn, een kandidatenoverzicht van alle kandidaten, de voorlopige rangorde en een stembiljet. Op het stembiljet worden de kandidaten overeenkomstig de voorlopige rangorde vermeld. De voorlopige rangorde wordt bepaald door middel van loting van een letter uit het alfabet. De kandidaten worden in alfabetische volgorde gezet, beginnend bij bedoelde letter. Na de letter Z wordt weer bij de letter A begonnen. Bij het kandidatenoverzicht wordt vermeld dat de voorlopige rangorde een willekeurige volgorde heeft, door loting bepaald.
3. Het stembiljet bevat een toelichting, de datum en het tijdstip waarop de poststemming sluit, alsmede het minimaal en maximaal aantal te vermelden kandidaten.
4. In een zitting binnen 48 uur na sluiting van deze poststemming bepaalt de verkiezingscommissie de uitslag van de poststemming. Van deze zitting wordt proces-verbaal opgemaakt. Bij het bepalen van de uitslag van de stemming worden slechts die stembiljetten in aanmerking genomen, die voor de sluitingsdatum van de poststemming zijn ontvangen. De commissie maakt de uitslag door toezending van het proces-verbaal "bepaling uitslag poststemming" bekend aan de kandidaten en het bestuur. Het bestuur draagt zorg voor de bekendmaking aan de leden.
5. Binnen veertien dagen na de sluitingsdatum van de poststemming wordt het proces-verbaal van de uitslagbepaling gezonden aan de landelijke verkiezingscommissie. Wanneer naar oordeel van de landelijke verkiezingscommissie de uitslag van de stemming niet juist is bepaald, treedt zij in overleg met het bestuur, dat de uitslag zonedig corrigeert, na de betrokken verkiezingscommissie daarover te hebben gehoord.

Artikel 22. De lijsttrekker

1. Kandidaten voor het lijsttrekkerschap moeten conform HR 7.7.2 ondersteuningsverklaringen overleggen.
2. De verkiezing van de lijsttrekker vindt plaats door de ledenvergadering uit de kandidaten die bij de poststemming een van de eerste drie plaatsen hebben behaald en bij de kandidaatstelling hebben aangegeven beschikbaar te zijn als lijsttrekker. De verkiezingscommissie zendt hiertoe uiterlijk veertien dagen voor de

vergadering aan alle stemgerechtigde leden een overzicht van de kandidaten een uitnodiging voor de desbetreffende ledenvergadering.

3. Deze ledenvergadering vindt niet later plaats dan twee maanden na de in het vorige artikel bedoelde sluitingsdatum. De verkiezingscommissie bepaalt in een zitting tijdens deze ledenvergadering de uitslag van de lijsttrekkersverkiezing. Van deze zitting wordt proces-verbaal opgemaakt.

Artikel 23. De kandidatenlijst

De kandidatenlijst voor een vertegenwoordigend lichaam omvat het aantal kandidaten, zoals vastgesteld conform artikel 15.

Artikel 24. Ontbinding van de afdeling

1. Opheffing van de afdeling kan alleen door een besluit van de ledenvergadering, waar minimaal vijftig procent van de stemgerechtigde leden aanwezig is, genomen met tweederde meerderheid.
2. Het ontbindingsbesluit geeft aan een eventueel liquidatiesaldo een met het doel van de partij strokende bestemming.
1. Opheffing van de afdeling kan tevens plaatsvinden door een besluit van het bestuur van de regio waartoe de betreffende afdeling behoort, in het kader van een herschikking van afdelingen en indien het aantal leden van de afdeling minder bedraagt dan 10. Het liquidatiesaldo komt in dat geval ten goede aan de afdeling waartoe de leden van de op te heffen afdeling gaan behoren
2. Bij ontbinding van de partij geschiedt de liquidatie door het landelijk bestuur.

Artikel 25. Wijziging reglement

1. De afdelingsvergadering waarin minstens tien procent van de stemgerechtigde leden danwel, indien dit aantal minder is, 25 stemgerechtigde leden aanwezig is, kan besluiten tot wijziging van dit reglement.
2. De wijziging gaat in 14 dagen nadat de afdelingsvergadering aldus heeft besloten.